

De Iustitia Et Iure ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

9 Si is qui inuaditur non possit se tueri, nisi cum periculo innocentis, quo inuasor se protegit, utrùm ei liceat se cum illo periculo defendere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Alij videntur aliter sentire, sed in re non est discrepantia. vnde

53 *Licitum est intendere mortem in causa.*
 Dico Secundo, Licitum est in actu defensionis intendere omne id, quod iudicatur ad vitæ membrorumque defensionem necessarium: ac proinde interdum etiam læsionem mortiferam; & consequenter ipsam mortem; nempe in causa. Ita docet Sotus supra, & Victoria relect. de homicidio n. 17. & Nauar. c. 1. §. n. 3. D. Antoninus 3. p. tit. 4. cap. 3. §. 1. Ratio est; quia nisi liceret eam sic intendere, defensio sui sæpè redderetur impossibilis: sæpe enim fieri nequit vt te defendas, nisi inuasori vultus letale infligas, vt sclopo vel hasta. Quòd autem D. Th. inuauat, priuatæ personæ non licere occidere inuasorem nisi per accidens: omnia Soti solutione, sensus est, personæ priuatæ non esse licitum, absolute desiderare vt inuasor moriatur. hoc enim non est necessarium ad sui defensionem; sufficit enim vt concidat viribus destitutus, ne amplius lædere possit. Non tamen vult negare; quin modis omnibus possit se tueri, & intendere quidquid ad hoc prudenter iudicatur necessarium. Vnde in periculoso conflictu non debet esse serupulose anxius ne hostem letaliter vulneret; sed potest eum ferire eo modo, quo commodius fuerit, vt vim ipsius comprimat; etiamsi caput vel pectus traijciendum foret. quòd si mors sequatur, id ei displicet: non enim id directè & secundum se intendebat: & hoc est quod vult Caietanus, & alij.

54 *Priuatæ auctoritate constat de sensu.*
 Petes, Qua auctoritate id facit, publica, an priuata?

Resp. Priuata; quia non facit vt Iudex, vel Princeps representans Rempub. vel publico nomine, seu vt custos boni publici: sed eo iure, quod quisque habet, vt est custos rei suæ: quo iure noxia reuadere, & vim vi repellere potest, quo etiam omnia animantia vtuntur. Si publica auctoritate faceret, posset illum occidere animo vindictæ; sicut facit Iudex.

55 Dico Tertio, Est licitum sic occidere inuasorem, quando aliter nos tueri nequimus; tamen sæpè est salutare consilium, permittere se potius occidi, quam occidere. Ita D. Antoninus supra, & Silu. verbo Bellum. 2. §. 7. & patet exemplo Christi & multorum Sanctorum. Idem colligitur ex D. August. l. 1. de libero arbitrio, c. 5. *Legem quidem non reprehendo, qua tales (latrones inuadentes) permittit interfici, sed quomodo istos, qui interficiunt, defendam, non inuenio.* nempe quia facile excedunt modum, vel opere, vel affectu. & D. Ambros. l. 10. in Lucam, exponens illa verba Lucae 22. *Emat gladium, dicit licitum esse se defendere vsque ad Euangelium, non autem postea;* non quòd absolute non liceat, sed quòd non ita deceat, quòd insinuat cum ait, *Vt sit in lege aequitatis eruditio, in Euangelio bonitatis perfectio.* Ratio est Primò; Quia periculum est, ne ira vel odium se admisceant, nève modum excedamus: & sic dum volumus seruare vitam corporis, vitam perdamus animæ.

Secundò, Quia hoc modo magis conformamur Christo, eiusque Apostolis, & Martyribus.

Tertio, Quia charitas, etsi non obliget, tamen ad hoc magis inclinât, ne proximus in æterno pereat.

56 *Est salutare consilium.*
 Ob has rationes, sentio hoc consilium magni faciendum, & omnibus Clericis, maxime viris Religiosis amplectendum; vt malint mortem peti, quam iniquum inuasorem occidere.

Dixi Sape; Quia si quis putaret se esse in peccato, & valde timeret damnari, si tunc occideretur, teneretur se tunc omnibus modis tueri: quia magis teneretur diligere salutem animæ suæ quam proximi. Ita docet D. Antoninus supra.

DVBITATIO IX.

Si is qui inuaditur non possit se tueri, nisi cum periculo innocentis, quo inuasor se protegit, vtrum ei liceat se cum illo periculo defendere.

57 *Resp. Probabilius est posse. ita Corduba q. 33. lib. 1. & Petrus Nauar. l. 2. c. 3. n. 147.*

Probatur Primò, Quia qui inuaditur, ius habet se defendendi, quo iure non priuatur ex illa innocentis interpositione, vt quæ ipso inuito facta sit. Secundo. A simili; qui urbem iustè obsidet, potest dirigere tormentum in turrim vel moenia, prout necessarium ad victoriam, etiamsi hostes ibi ligauerint aliquos innocentes; vt communiter sentiunt DD. ergo similiter ad necessariam vitæ defensionem, potes petere aduersarium, quamuis ille innocentem obijciat.

Aduerte tamen Primò, Si potes fugere, teneris, saltem ex charitate, ne innocentem interficias. 58

Secundò, Non potes directè imperere innocentem, vt illo sublatò facilius superes aduersarium. potes tamen petere aduersarium, etiamsi ipse innocentem ante se teneat: vt notauit Corduba.

Petes, Quid si fugiens hostem, non possit euadere nisi per angustum iter, vbi proteret infantem, vel claudum; poteritne illac fugere, vt se saluet?

59 *Resp. Petrus Nauarra negat, nisi sit aliqua probabilis spes non interficiendi. Sed reuera videtur eadem ratio, quæ in casu superiori. ita Corduba l. 1. q. 38. dub. 2. & colligitur apertè ex Caietano q. 67. a. 2. vbi dicit, occidere innocentem per accidens, dando operam rei licite & necessaria, non est contra Ius naturale, diuinum, vel humanum.*

Probatur, Nam iste ius habet ad fugam via publica; quo iure non potest priuari in tanto discrimine, ratione infantis, vel claudi ibi fore constituti: sicut si fugienti amens quispiam vel ebrius se obijceret, non teneretur cum certo vitæ periculo aliò deflectere. sufficit igitur in tali casu, vt eam circumspèctionem adhibeat, quam pro tempore & loco potest, ne noceat. quòd si læsio vel mors secuta fuerit, non censetur ab ipso intentata, sed solum permissa. Nam vitæ iure suo, extremè sibi necessario, ea circumspèctione, qua potest.

Si tamen infans sine Baptismo esset moriturus; eo euentu, lege charitatis teneretur potius se permittere occidi: quia salutem proximi spiritualem, suæ corporali teneretur antepone

DVBITATIO X.

Vtrum ad conseruationem vitæ matris liceat prabere pharmacum, quo proles putetur moritura.

60 *Q* Vidam DD. sentire videntur, licitum esse dare pharmacum ad faciendum abortum, si factus quormodam